

Marcin Łukaszewicz, Rafał Kuropieska

**PIERWSZE STWIERDZENIE GĘSIÓWKI EGIPSKIEJ *ALOPOCHEN*
AEGYPTIACA NA NIZINIE MAZOWIECKIEJ**

PRACA NR 12 Z CYKLU
„PRZYRODA KOZIENICKIEGO PARKU KRAJOBRAZOWEGO”

W dniach 4-9 II 2008 na Zalewie w Siczkach (gm. Jedlnia-Letnisko, pow. radomski, woj. mazowieckie), położonym w otulinie Kozienickiego Parku Krajobrazowego, obserwowano dorosłego osobnika gęsiówki egipskiej *Alopochen aegyptiaca* (Akceptacja KF PTZool.).

Ptak był większy od obecnych w pobliżu krzyżówek *Anas platyrhynchos*, porównywalny wielkością do gęsi białoczelnej *Anser albifrons*, ogólny ton ubarwienia rdzawokasztanowaty z wieloma szarościami, głowa jasna z ciemno brązową otoczką wokół oka (fot. 2). Uwagę zwracał również biały pas na boku ciała i ciemniejsza od reszty szyi brązowa obrączka. Nogi oraz dziób intensywnie różowe. W locie charakterystyczne - kontrastujące z ciemnymi lotkami - białe pokrywy skrzydłowe.

Osobnik przebywał w stadzie z kilkunastoma krzyżówkami, przemieszczając się wraz z nimi po zbiorniku. Często żerował na nadbrzeżnej roślinności, wychodząc również na brzeg. Lot miał nie za szybki, podobny do innych kaczkowatych. Odezwał się tylko jeden raz, przy okazji spłoszenia. Głos wydał się chrapliwym, dość szybko powtarzającym się gęganiami.

Gęsiówka egipska jest gatunkiem afrykańskim, areal występowania rozciąga się od doliny Nilu na północ przez Egipt, do Syrii włącznie. Zasiedla zarastające zbiorniki wodne, niekiedy rzeki z zakolami i starorzeczami. (Dobrowolski 1982).

Zaaklimatyzowana w wielu krajach Europy (m.in. Holandii, Wielkiej Brytanii), osiedlana jako ptak parkowy od XVII wieku. Osobniki spotykane na wolności to przede wszystkim uciekinierzy z ogrodów zoologicznych. Brak obrączek u obserwowanego ptaka, świadczyć może, że był to jeden z wtórnie zdziczałych osobników. Na terenie Polski do roku 2006 stwierdzona 34 razy, głównie w zachodniej części kraju (Tomiałojć i Stawarczyk 2003, Komisja Faunistyczna 2004, 2005, 2006). Pierwsza obserwacja miała miejsce 4 I 1877 pod Brzegiem (Tomiałojć i Stawarczyk 2003). Nie ma reguły co do okresu pojawów tego gatunku, spotykana wiosną, wczesnym latem i jesienią. We Wrocławiu w sezonie 1976/1977 zimował ptak pochodzący z miejscowego zoo. W centralnej Polsce widziana na zbioniku Jeziorsko, gdzie od 7 VII do 26 VIII 1990 przebywał niepłochliwy ptak z obrączką (Janiszewski *et al.* 1998).

Niniejsza praca powstała w ramach działalności Studenckiego Koła Naukowego Ornitologów Akademii Podlaskiej w Siedlcach.

Literatura

- Dobrowolski K. A 1982. *Ptaki Europy. Przewodnik terenowy*. PWN, Warszawa.
- Janiszewski T., Włodarczyk R., Bargiel R., Grzybek J., Kaliński A., Lesner B., Mielczarek S. 1998. *Awifauna zbiornika Jeziorsko w latach 1986-1996*. Not. Orn. 39: 121-150.
- Komisja Faunistyczna 2004. *Rzadkie ptaki obserwowane w Polsce w roku 2003*. Not. Orn. 45: 169-194.
- Komisja Faunistyczna 2005. *Rzadkie ptaki obserwowane w Polsce w roku 2004*. Not. Orn. 46: 159-180.
- Komisja Faunistyczna 2006. *Rzadkie ptaki obserwowane w Polsce w roku 2005*. Not. Orn. 47: 97-124.
- Tomiałojć L., Stawarczyk T. 2003. *Awifauna Polski. Rozmieszczenie, liczebność i zmiany*. Tom II: 788. PTPP „pro Natura” Wrocław.

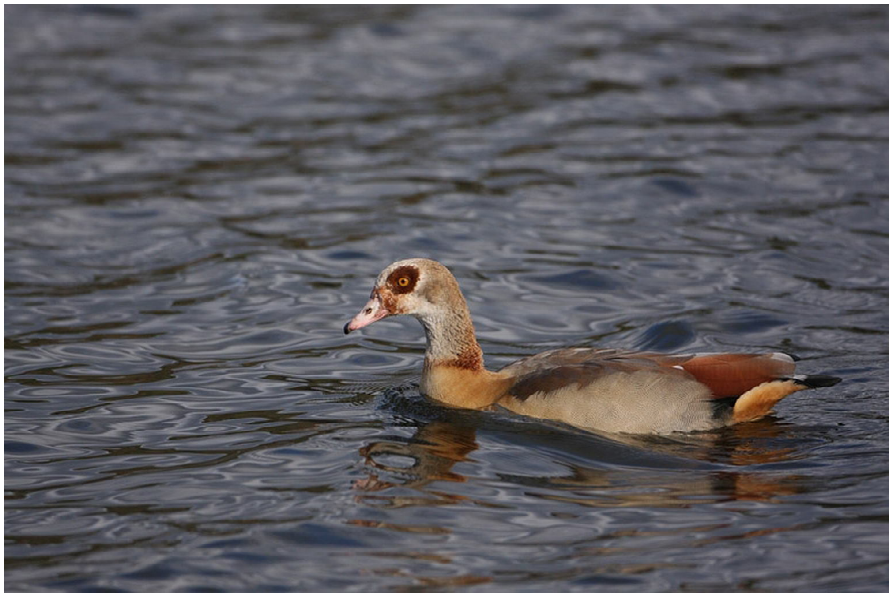
Adresy autorów:

Marcin Łukaszewicz, Rafał Kuropieska, Dział Przyrody Muzeum im. Jacka Malczewskiego, Rynek 11, 26-600 Radom, e-mail: lukaszewicz-m@wp.pl

FIRST RECORD OF EGYPTIAN GOOSE *ALOPOCHEN AEGYPTIACA* ON MAZOWIECKA LOWLAND

Summary

On 4-9 February 2008, an adult Egyptian Goose *Alopochen aegyptiaca* was observed on the Reservoir at Siczki, Central Poland (Accepted by the Avifaunistic Commission of the Polish Zoological Society) (photo 2). The bird was in the flock of Mallards *Anas platyrhynchos*, foraging and moving with them. In Poland, this species was recorded 34 times until 2006, mainly in western part of the country.

Fot. 2. Gęsiówka egipska *Alopochen aegyptiaca* na Zalewie w Siczkach, 4 II 2008. (fot. M. Rębiś)
Photo 2. Egyptian Goose *Alopochen aegyptiaca* on the Reservoir at Siczki, on 4 February 2008. (photo: M. Rębiś)